U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Tomáše Foltase a soudců JUDr. Pavla Molka a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobce: **T. P.,** zastoupen Mgr. Petrem Dvořákem, advokátem se sídlem Vinohradská 1233/22, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2017, č. j. 46 Az 2/2017 – 34,

takto:

I. V řízení **se pokračuje.**

II. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

III. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalobce je občanem Arménské republiky; do České republiky přicestoval společně s matkou a nevlastním otcem (podruhé) poté, co pobýval s rodinou v Nizozemí a neuspěl tam s žádostí o azyl. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl obavy z nebezpečí ze strany arménských státních orgánů v důsledku politického stíhání jeho nevlastního otce. Žádost o udělení mezinárodní ochrany podal dne 30. 8. 2012 a žalovaný ji rozhodnutím ze dne 31. 10. 2013, č. j. OAM-183/LE-LE18-ZA08-2012, zamítl. Toto rozhodnutí napadl žalobou a Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) je zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Po opětovném projednání žalovaný žádost žalobce rozhodnutím ze dne 5. 12. 2016, č. j. OAM-183/LE-LE18-ZA14-R2-2012 (dále jen „napadené rozhodnutí“) znovu zamítl.

[2] Žalobu proti napadenému rozhodnutí krajský soud v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl. V odůvodnění uvedl, že žalobce v žalobě pouze uvedl odkaz na ustanovení právních předpisů, nicméně ten nelze bez dalšího považovat za způsobilou žalobní námitku. Žalobce však v doplnění žaloby některé z nedostatečně vymezených žalobních námitek rozvedl a tyto doplněné námitky byly meritorně projednány. Krajský soud neshledal, že by žalobce byl se svou rodinou pronásledován z azylově relevantních důvodů soukromou osobou napojenou na státní orgány. Policejní

předvolání jeho nevlastního otce a sestry nelze považovat za pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů, neboť otec měl být obviněn z trestného činu a žalovanému nepříslušelo posuzovat oprávněnost takového obvinění. Otec žalobce a jeho sestra mohli využít služeb advokáta, a proto u nich není znemožněn přístup k ochraně před postupem policie. Krajský soud rovněž nepřisvědčil námitce, že tvrzení žalovaného, že se žalobce měl obrátit na státní orgány, není podloženo důkazy, jak policie a státní orgány postupují v podobných případech. Žalovaný obstaral několik vládních i nevládních zpráv o situaci v Arménii, ze kterých dovodil, že policie podléhá kontrole speciálních orgánů. Obvinění mají právo na obhajobu advokátem a v zemi působí řada nevládních organizací, které poskytují právní ochranu. V Arménii proto není vyloučena možnost domáhat se ochrany základních lidských práv a svobod. Krajský soud považoval shromážděné podklady za dostatečně věrohodné i aktuální a v úvahách žalovaného neshledal rozpory. Krajský soud rovněž neshledal důvodnou námitku týkající se obavy z návratu kvůli problémům s Jezídy. V napadeném rozhodnutí se žalovaný touto obavou zabýval a neshledal ji oprávněnou. Žalobce se v průběhu správního řízení zmínil pouze o tom, že jeho nevlastní otec se nevrátil z obchodního jednání s Jezídy, načež se jeho matka obrátila o pomoc na policii, avšak na žádost svého manžela vzala trestní oznámení zpět. Z výpovědi žalobce tedy neplynulo, že by byl Jezídy pronásledován a nemohl využít pomoci arménských orgánů.

II.

[3] Proti napadenému rozsudku podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížnost, kterou opírá o důvody dle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), tedy namítá nesprávné právní posouzení krajským soudem, vady správního řízení a nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[4] Přijatelnost kasační stížnosti stěžovatel shledává v tom, že závěry žalovaného jsou v rozporu se shromážděnými podklady. Tyto podklady jsou interpretovány jednostranně a jsou vybírány pouze pasáže, které vykreslují Arménii téměř jako perfektní zemi. Ze shromážděných zpráv plyne, že mučení a špatné zacházení s obviněnými je stále závažným problémem, přístup k advokátovi zůstává zejména na začátku vazby problematický a stále přetrvává nedostatečně účinné vyšetřování stížností na závažné porušení lidských práv. Případ nevlastního otce stěžovatele by tak nemusel být řešen nestranně a nelze vyloučit hrozbu vážné újmy.

[5] Stěžovatel uvádí, že v průběhu azylového řízení jednoznačně identifikoval svou obavu a politický aspekt pronásledování, přičemž se výslovně vyjádřil v tom smyslu, že jeho pronásledování je fakticky odvislé od problémů nevlastního otce. Důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany totiž byly problémy v Arménii, které vznikly v důsledku neochoty nadřízeného jeho otce zaplatit za zboží, jehož dodání zajistil. Hlavní osobou v pozadí, která si dodávku zboží objednala a následně ji odmítla zaplatit, byl bratr arménského prezidenta. Otec se také dostal pod tlak skupiny Jezídů, od kterých byla zakázka objednána. V rámci řešení této situace podal otec na bratra prezidenta žalobu. Jejich rodinu poté začali pravidelně navštěvovat policisté a vše vyústilo ve falešné obvinění otce z obchodu s drogami. Příbuzní byli v době jejich nepřítomnosti opakovaně předváláváni na policii, přičemž stěžovatelova babička a jeho strýc zemřeli na infarkt po pobytu na policejní stanici.

pokračování

Stěžovatel je přesvědčen, že tlak na jeho rodinu má politický charakter, neboť před těmito událostmi neměla rodina žádné problémy s arménskými orgány. Žalovaný v napadeném rozhodnutí uvedl, že z okolností případu neplyne, že by stěžovatel byl v důsledku trestního stíhání pronásledován pro uplatňování politických práv a svobod. Dle stěžovatele však azylově relevantní trestní stíhání nemusí být vedeno pouze pro uplatňování těchto svobod, ale rovněž i pro aktivitu, která s politikou souvisí. Touto aktivitou je i nesouhlas s postupem bratra prezidenta v obchodní záležitosti a může tak být považován za projev politického názoru. Pokud by uváděné skutečnosti nesvědčily udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, měly by postačovat k přiznání humanitárního azylu. Žalovaný však nedostatečně zdůvodnil využití správního uvážení v otázce udělení tohoto typu mezinárodní ochrany a pouze konstatoval, že na přiznání není právní nárok. Krajský soud poté postup žalovaného nesprávně posoudil.

[6] Stěžovatel rovněž namítá, že nebyla náležitě posouzena možnost udělení doplňkové ochrany, neboť nebyl řádně zjištěn skutkový stav a jeho tvrzení byla bagatelizována. Stěžovateli v případě návratu hrozí nebezpečí z důvodu sporu jeho nevlastního otce s bratrem prezidenta, který vyústil v účelové trestní stíhání otce i praktik policie vůči rodinným příslušníkům stíhané osoby a krajský soud ani žalovaný se tím přezkoumatelným způsobem nezabývali. Ve správním spise je založeno množství zpráv, které potvrzují stálé nedostatky v ochraně lidských práv a v justičním systému, jakož i používání násilí ze strany policejních složek. Negativní závěry o fungování arménských orgánů činných v trestním řízení (mučení při výslechu, nátlak na svědky a další) plynoucí z těchto zpráv nebyly žalovaným a krajským soudem prakticky reflektovány. Krajský soud poukázal na to, že v Arménii funguje standardní justiční systém, avšak nezávislé fungování justice je sporné, tím spíše, pokud se jedná o konflikt s rodinou prezidenta. Závěr krajského soudu, že se žalovaný situací v Arménii náležitě zabýval, tak stěžovatel nepovažuje za dostatečný, neboť provedené posouzení nekoresponduje s realitou. Stěžovatel dále tvrdí, že nebyla zohledněna jeho obava z nástupu vojenské služby. Poukazuje v této souvislosti na listiny založené ve správním spise, ze kterých dovozuje špatnou situaci v arménské armádě.

III.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry krajského soudu. V průběhu řízení bylo zjištěno, že stěžovateli v zemi původu nehrozí pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Stěžovatel opakovaně odkazoval na potíže nevlastního otce, kterému však mezinárodní ochrana rovněž nebyla udělena. Popisované potíže otce vycházely pouze z obchodního sporu mezi dodavateli a odběrateli zboží bez politického podtextu. V odůvodnění napadeného rozhodnutí se žalovaný zabýval i problémy s Jezídy a zjistil, že matka stěžovatele v dané souvislosti podala trestní oznámení, avšak následně je na manželovu žádost vzala zpět, proto nelze tvrdit, že by příslušné státní orgány rodině odmítly pomoci. Lze připustit, že v Arménské republice není ve všech oblastech života dodržování lidských práv na požadované úrovni, avšak každou žádost je nutno posuzovat individuálně. Žalovaný také uvádí, že námitky týkající se vojenské služby a neudělení humanitárního azylu a doplňkové ochrany stěžovatel neuplatnil v žalobě ani v jejím doplnění.

IV.

[8] Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že stěžovatel je osobou oprávněnou k jejímu podání, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.).

[9] Na samotný úvod zdejší soud uvádí, že se již situací rodiny stěžovatele a souvisejícími tvrzeními o pronásledování v zemi původu způsobeným situací nevlastního otce stěžovatele zabýval, a to v usnesení dne 26. 4. 2018, č. j. 2 Azs 377/2017 - 45, kterým pro nepřijatelnost odmítl kasační stížnost matky stěžovatele (tato kasační stížnost byla obsahově prakticky totožná jako kasační stížnost stěžovatele). Se závěry tohoto usnesení vycházejícího z prakticky totožných skutkových okolností, řešícího totožnou právní otázku ve vztahu k totožným závěrům správního orgánu se nyní rozhodující senát bez dalšího ztotožňuje, pročež je v nyní projednávané věci plně přebírá. Jak ostatně uvedl zdejší soud např. v rozsudku ze dne 22. 6. 2016, č. j. 4 As 67/2016 - 53: „*Jestliže má Nejvyšší správní soud v souladu s ustanovením § 12 s. ř. s. zajišťovat jednotu rozhodování v oblasti správního soudnictví, musí rozhodovat jednotně i on sám. Pokud tedy zde existuje rozhodnutí týkající se týchž účastníků a řešící stejnou právní otázku, je na místě, aby se Nejvyšší správní soud závěry uvedenými v takovém rozhodnutí sám řídil.*“ Obdobně srov. rozsudky zdejšího soudu ze dne 16. 6. 2016, č. j. 9 As 18/2016 - 46, ze dne 22. 3. 2017, č. j. 3 Afs 63/2016 - 36 atp.

[10] Rozhodující senát ve shodě s usnesením č. j. 2 Azs 377/2017 - 45 předně uvádí, že stěžovatel (stejně jako jeho matka) podal žalobu, v níž neuvedl žádná konkretizující skutková tvrzení, pouze odkázal na právní úpravu, která měla být porušena. Doplnění žaloby podal až po uplynutí lhůty k jejímu podání.

[11] Před rozšířeným senátem Nejvyššího správního soudu byly nedávno řešeny otázky (pod sp. zn. 10 Azs 65/2017 a 3 Azs 66/2017) týkající se vymezení žalobních bodů v azylových řízeních a procesního důsledku v případě, že žaloba neobsahuje žádný žalobní bod, tedy otázky, které mají jednoznačnou relevanci i k nyní projednávané věci.

[12] Usnesením ze dne 26. 2. 2018, č. j. 7 Azs 364/2017 - 39, proto zdejší soud řízení přerušil do doby, než bude v uvedených věcech rozhodnuto. Rozšířený senát o obou věcech rozhodl dne 20. 3. 2018.

[13] V usnesení ze dne 20. 3. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017 - 72, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu shledal, že otázka vymezení žalobních bodů již byla dříve před rozšířeným senátem rozhodována a předkládající senát neměl v úmyslu se od této judikatury odchýlit. Rozšířený senát proto zopakoval, že § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobci ukládá povinnost uvést v žalobě konkrétní skutková tvrzení a právní argumentaci, přičemž výrazem „konkrétní“ je myšleno ve vztahu k žalobci a k projednávané věci individualizované tvrzení. Skutková tvrzení nemohou být toliko typovou charakteristikou určitých obvyklých nezákonností, nýbrž se musí jednat o zcela jasně individualizovaný, a tedy od jiných konkrétních skutkových dějů či okolností jednoznačně odlišitelný popis (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, publ. pod č. 835/2006 Sb. NSS).

[14] V usnesení ze dne 20. 3. 2018, č. j. 3 Azs 66/2017 - 31, rozšířený senát Nejvyššího správního soudu dospěl k těmto závěrům: „*I. Uplatnění alespoň jednoho projednatelného*

pokračování

žalobního bodu nepředstavuje podmínku řízení [§ 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], ale zvláštní náležitost žaloby proti rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 71 odst. 1 písm. d) uvedeného zákona. Absence takovéto náležitosti se odstraňuje postupem dle § 37 odst. 5 téhož zákona. Soud pro odstranění této vady stanoví lhůtu odpovídající zbývající části lhůty pro podání žaloby. II. Soud je povinen vyzvat žalobce k doplnění žalobních bodů (§ 37 odst. 5 s. ř. s.) vždy, je-li se zřetelem na konkrétní situaci pravděpodobné, že žalobce bude s to žalobu doplnit včas. III. Neuplatní-li žalobce ve lhůtě pro podání žaloby proti rozhodnutí správního orgánu alespoň jeden žalobní bod tak, aby jeho žaloba byla projednatelná (§ 71 odst. 2 věta třetí s. ř. s.), soud žalobu odmítne podle § 37 odst. 5 téhož zákona.“

[15] Z uvedeného vyplývá, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu již vyslovil svůj názor v obou řízeních, kvůli kterým bylo toto řízení přerušeno, proto rozhodl Nejvyšší správní soud výrokem I., že se v řízení pokračuje.

[16] Na základě uvedených judikaturních závěrů zhodnotil Nejvyšší správní soud průběh řízení před krajským soudem. Napadené rozhodnutí stěžovatel obdržel dne 30. 12. 2016. V žalobě podané dne 4. 1. 2017 vymezil zákonná ustanovení, která měl žalovaný porušit, avšak již neuvedl žádnou konkretizující skutkovou či právní argumentaci vztahující se k jeho případu. Žaloba tak dle výše uvedené judikatury neobsahovala žádný žalobní bod dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. a krajský soud měl stěžovatele vyzvat k odstranění nedostatků. Krajský soud však stěžovatele nevyzval, ačkoliv od podání žaloby do uplynutí lhůty k jejímu podání zbývalo ještě 12 dní, a bylo proto pravděpodobné, že by mohla být včas doplněna. Doplnění a upřesnění žalobních bodů stěžovatel krajskému soudu sám podal dne 10. 2. 2017. Za daných okolností krajský soud pochybil, neboť stěžovatele dle § 37 odst. 5 s. ř. s. nevyzval k doplnění, přestože k tomu měl dostatečný časový prostor (viz usnesení č. j. 2 Azs 377/2017 - 45). Dle závěrů rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu plynoucích z již citovaného rozsudku č. j. 3 Azs 66/2017 - 31 by postup krajského soudu měl vést ke zrušení napadeného rozsudku, aby mohl stěžovatele vyzvat k doplnění žaloby v odpovídajícím časovém prostoru, který by původně měl. Jelikož však byla žaloba doplněna spontánně i přes chybějící soudní výzvu, nepovažuje Nejvyšší správní soud tento postup nyní za účelný, neboť jeho výsledkem by mělo být pouze doplnění již doplněné a meritorně projednané žaloby (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 377/2017 - 45).

[17] Nejvyšší správní soud proto přistoupil k posouzení přijatelnosti kasační stížnosti ve smyslu § 104a s. ř. s., přičemž i zde vycházel z usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 377/2017 - 45, ve kterém byla posuzována přijatelnost (téměř identické) kasační stížnosti matky stěžovatele.

[18] Podle § 104a s. ř. s. Nejvyšší správní soud odmítne kasační stížnost ve věcech mezinárodní ochrany pro nepřijatelnost, jestliže ta svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Neurčitý právní pojem *„přesah vlastních zájmů stěžovatele*“ byl v usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS (dostupné stejně jako ostatní zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu z www.nssoud.cz), vyložen tak, že kasační stížnost bude posouzena jako přijatelná v případě, že (1) vznáší ne plně prejudikovanou právní otázku; (2) obsahuje právní otázku, která je dosavadní judikaturou řešena rozdílně; (3) je potřeba učinit judikatorní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo

shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[19] Stěžejní důvod přijatelnosti kasační stížnosti spatřuje stěžovatel v tom, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, nepřihlédl k jeho tvrzením a jednostranně vyložil obsah shromážděných zpráv v jeho neprospěch. Žalovaný v průběhu azylového řízení obstaral následující materiály zabývající se situací v Arménii: Výroční zpráva Human Rights Watch 2016 ze dne 27. 1. 2016; Zpráva komisaře pro lidská práva Rady Evropy z 10. 3. 2015; zprávy z Infobanky ČTK (z 1. 8. 2016 a 16. 5. 2016); Informace MZV ČR ze dne 2. 11. 2016, č. j. 128606/2016-LPTP, a ze dne 2. 6. 2016, č. j. 103508/2016-LPTP; a „Trest smrti" od Amnesty International" z dubna 2016. Vůči uvedeným podkladům stěžovatel nic nenamítal (doslovně uvedl, že jej dané podklady „*moc nezajímají*"). Z těchto podkladů žalovaný dovodil, že situace v Arménii není ideální a dochází k pochybením v některých oblastech ochrany lidských práv, nicméně není vyloučena možnost domáhat se ochrany u mocenských orgánů státu. Žalovaný zprávy nehodnotil jednostranně, ale provedl logické a komplexní posouzení situace v Arménii, které vychází ze zjištění plynoucích z těchto zpráv. Shromážděné zprávy také poskytují dostatečný podklad pro zjištění skutkového stavu věci; nejedná se přitom pouze o soubor „ministerských" dokumentů, ale i dalších podkladů, které ve svém souhrnu dostatečně osvětlují situaci v Arménii v době vydání napadeného rozhodnutí. Žalovaný rovněž neopomněl vypořádat tvrzení stěžovatele učiněná v průběhu pohovorů. Tato tvrzení se odrazila v odůvodnění napadeného rozhodnutí (což dokládá například posouzení současné situace sestry stěžovatele, která se vrátila z Nizozemska zpět do Arménie, viz str. 9 napadeného rozhodnutí). Žalovaný se tak při shromažďování a hodnocení podkladů nedopustil zásadního pochybení, které by mohlo mít dopad na postavení stěžovatele (obdobně viz usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 377/2017 - 45).

[20] K otázce konfliktu s bratrem prezidenta a účelového trestního stíhání, které mělo být jeho důsledkem, Nejvyšší správní soud uvádí, že se problematikou trestního stíhání již zabýval ve své judikatuře. V rozsudku ze dne 12. 4. 2012, č. j. 7 Azs 9/2012 - 46, Nejvyšší správní soud uvedl: „*Hrozba trestního stíhání či již zahájené stíhání může být sama o sobě azylově relevantní, pokud osobě, jež je jí ohrožena, v souvislosti s tím hrozí skutečně zásadní fyzické či psychické útrapy či dokonce smrt již jen z důvodu, že v zemi původu takové následky trestního stíhání pravidelně (tj. ve významné části případů) nastávají, tj. jsou přiměřeně pravděpodobné (§ 12 a § 14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu). Dále tak tomu může být v případech, kdy je z konkrétních skutečností patrné, že u žadatele se okolnosti jeho stíhání či možného stíhání v nežádoucím směru významně a s velmi tíživými důsledky pro sféru jeho základních práv vymykají obvyklým standardům země původu, např. proto, že stíhání je vedeno z účelových politických důvodů či proto, aby zastrašilo, umlčelo či jinak nelegitimně ovlivnilo stíhaného nebo jej připravilo o majetek, případně zničilo jeho společenské postavení, přičemž prostředky k nápravě takto účelového trestního stíhání a na ochranu stíhaného v zemi původu nejsou k dispozici či jsou neúčinné. Azylově relevantním důvodem proto většinou nebudou excesy při vyšetřování, a to zpravidla ani dějí-li se opakovaně, nejsou-li vedeny zlovolným záměrem, či obecně tvrdá praxe orgánů trestní spravedlnosti, nedosahuje-li nelidských rozměrů.*" Ze shromážděných podkladů neplyne, že by v průběhu trestního řízení v Arménii byl obviněným zcela odepřen přístup k ochraně, neboť mohou využívat služeb advokáta a to i prostřednictvím neziskových organizací. Je pravdou, že v některých případech docházelo k pochybením (zejména na počátku policejní vazby, viz Zpráva komisaře pro lidská práva založená ve správním spise), nicméně ze shromážděných podkladů nelze dovozovat, že by se

pokračování

tak dělo opakovaně a nejednalo se o excesy. V posuzovaném případě byl nevlastní otec stěžovatele obviněn z nezákonného nakládání s drogami. Nejvyšší správní soud nemůže posoudit oprávněnost či účelovost tohoto trestního stíhání. Ze skutečností zjištěných v průběhu azylového řízení však neplyne, že by trestní stíhání doposud probíhalo nestandardním způsobem. Z ničeho rovněž nevyplývá, že by otci stěžovatele či jemu samotnému byly odepřeny služby advokáta a znemožněna právní pomoc při jednání s orgány činnými v trestním řízení. Pro posouzení udělení mezinárodní ochrany je také podstatné, že stěžovatel sám obviněn nebyl a z jeho vyjádření neplyne, že by mu obvinění mohlo hrozit. Rovněž lze konstatovat, že sestra stěžovatele, která byla předvolána policií kvůli podezření ze stejné trestné činnosti jako otec stěžovatele, se vrátila po neúspěšné žádosti o azyl z Nizozemska zpět do Arménie, nemá v zemi původu žádné potíže se státními orgány, ačkoliv se před nimi neskrývá a žije u tety stěžovatele. Zdravotní problémy rodinných příslušníků (úmrtí babičky stěžovatele a jeho strýce), které měly souviset s výslechem a pobytem na policejní stanici, také neprokazují trvající hrozbu pro stěžovatele. Pobyt na policii může být zajisté stresujícím faktorem (a to i tehdy, pokud je výslech či jiný policejní úkon proveden řádným a zákonným způsobem), který může přispět ke zhoršení zdravotního stavu (zejména u srdečních onemocnění). Stěžovatel v průběhu řízení neuvedl, že by výslechy byly provedeny nestandardním či nezákonným způsobem, který by mohl nasvědčovat účelovému trestnímu stíhání. Úmrtí rodinných příslušníků tak nelze s postupy policie bez dalšího spojovat. V průběhu azylového řízení tudíž nevyšlo najevo, že by tvrzené potíže pramenící z trestního stíhání nevlastního otce, které mohou ovlivňovat i stěžovatele a jeho rodinu, dosahovaly takové intenzity, aby mohly být relevantním důvodem pro udělení některé z forem mezinárodní ochrany. Lze doplnit, že žalovaný správně reflektoval i to, že stěžovatel po krátkém a bezproblémovém vnitřním přesídlení cestoval z Arménie přes řadu zemí (mj. Polsko, Českou republiku), aniž by požádal o mezinárodní ochranu, s tím, že zamýšlel usadit se s rodinou ve Velké Británii, což nasvědčuje tomu, že potřeba dostat se z důvodu vážného ohrožení pod ochranu jiného bezpečného státu nebyla tak silná. K výše uvedeným závěrům viz obdobně usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 377/2017 - 45.

[21] K otázce nebezpečí, které má stěžovateli a jeho rodině hrozit od skupiny Jezídů, s nimiž jeho otec obchodoval, lze uvést, že Nejvyšší správní soud se k působení soukromých osob již opakovaně vyjádřil a například v rozsudku ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 185/2004 - 43, uvedl, že „*za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením soukromými osobami pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu*“. Citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu se sice týká výslovně pojmu pronásledování, nicméně totožné požadavky klade zákon o azylu i na otázku posouzení hrozící vážné újmy v případě návratu do vlasti (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62). Stěžovatel (resp. jeho rodinní příslušníci) pomoci ze strany orgánů veřejné moci nevyužil, neboť jeho matka sice podala trestní oznámení na skupinu Jezídů, které však vzala zpět, a nedošlo k využití všech prostředků ochrany, které arménský právní řád nabízel, tudíž nelze dovozovat, že by taková ochrana nebyla poskytnuta nebo by byla neúčinná (srv. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 377/2017 - 45).

[22] Námitky týkající se humanitárního azylu stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, a proto jsou nepřípustné (§ 104 odst. 4 s. ř. s.). To stejné pak platí i pro námitky

stran doplňkové ochrany a stran obav z nástupu na vojenskou službu. Pro úplnost pak nutno dodat, že obava z výkonu branné povinnosti není dle konstantní judikatury azylově relevantním důvodem. Jak uvedl Nejvyšší správní soud např. v usnesení ze dne 27. 5. 2015, č. j. 2 Azs 52/2015 - 52: „*Sama o sobě nemůže být povinnost vykonat vojenskou službu, a to ani případně ve skutečném bojovém nasazení, považována za azylově relevantní důvod, neboť takováto povinnost je běžná v řadě demokratických států s vysokým standardem ochrany základních práv.*“ Podpůrně srov. i další rozhodnutí zdejšího soudu, např. ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44. Přehlédnout pak nelze ani fakt, že ze zpráv týkajících se situace v Arménské republice plyne, že arménští občané mají právo požádat o civilní výkon služby pro rozpor se svědomím či náboženským vyznáním (viz např. Zpráva komisaře pro lidská práva Rady Evropy z 10. 3. 2015 nebo Výroční zpráva Human Rights Watch 2016 ze dne 27. 1. 2016).

[23] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost podmínky přijatelnosti nesplňuje. Posuzovaná věc se netýká právních otázek, které dosud nebyly řešeny judikaturou zdejšího soudu, ani těch, které jsou judikaturou řešeny rozdílně; nebyl shledán důvod pro přistoupení k judikatornímu odklonu; ani nebylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu, ať už v podobě nerespektování ustálené a jasné soudní judikatury, či ve formě hrubého pochybení při výkladu hmotného nebo procesního práva. V podrobnostech odkazuje soud na usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 377/2017 - 45, ve kterém byly identické závěry učiněny i ve vztahu k matce stěžovatele. Z uvedených důvodů tudíž Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo než podanou kasační stížnost podle § 104a s. ř. s. odmítnout pro nepřijatelnost. Pro úplnost pak nutno poznamenat, že usnesením zdejšího soudu ze dne 18. 4. 2018, č. j. 10 Azs 65/2017 - 83, byla pro nepřijatelnost odmítnuta i kasační stížnost nevlastního otce stěžovatele.

[24] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 3 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. května 2018

JUDr. Tomáš Foltas
předseda senátu